

ссейна: состав, векторы, инвазионные пути и темпы // Российский журнал биологических инвазий, 2010. – № 4. – С. 74–89.

8. Reshetnikov A.N., 2003. The introduced fish, rotan (*Perccottus glenii*), depresses populations of aquatic animals (macroinvertebrates, amphibians, and a fish) / *Hydrobiologia* 510(1-3): 83-90.

ДЕЯКІ ДАНІ ПРО ІХТІОФАУНУ РІЧКИ СУХА ОРЖИЦЯ В ОКОЛИЦЯХ СЕЛА СЕРБИНІВКА ГРЕБІНКІВСЬКОГО РАЙОНУ

Попельнюх В.В., Бутко О.С.

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

Водні угіддя являють собою надзвичайно важливу ланку біогеоценозів, представлені різноманітними видами та угрупованнями, що визначають та підкреслюють видове біорізноманіття будь якого регіону. Особливе положення серед гідробіонтів займає риба, оскільки вона крім загальнобіологічного, має важливе господарське значення.

Відомо, що понад 18 % населення земної кулі задовольняє свої потреби в тваринних білках за рахунок рибної продукції. За хімічним складом риба багата на білки (14,5-22 %), жири (0,4-3,5 %), мінеральні речовини (0,9-2,0 %) та вітаміни. Висока засвоюваність організмом людини риби й рибопродуктів зумовлює їх важливе місце в ряді основних харчових продуктів.

Безумовно, невеликі за розміром природні водойми в нашому регіоні не можуть повною мірою забезпечувати місцеве населення рибкою, проте, вони здатні частково компенсувати потреби в цьому харчовому продукті тих, хто постійно займається любительським рибальством.

Метою наших досліджень було встановлення видового складу риби в р. Суха Оржиця біля с. Сербинівка та потенціал водойми щодо забезпечення любителів-рибалок у добуванні водних живих ресурсів не забороненими знаряддями лову.

Багаторічні спостереження показали, що з року в рік у річці відбуваються різкі перепади рівня води, амплітуда яких може сягати декількох метрів. Така нестабільність у динаміці рівня води пов'язана, насамперед, з не рівномірними опадами снігу та дощів, які, по-суті є основними щодо наповнення русла водою протягом року. Разом зі зміною гідрологічного режиму водойми, змінюється і стан заплави, що призводить до періодичних затоплень та підтоплень с/г угідь, завдаючи інколи суттєвих збитків населенню.

Для виконання поставленої мети нами було здійснено 10 контрольних відловів, у результаті яких піймано та проаналізовано 91,25 кг риби. Отримані результати наведені в таблиці 1.

Таблиця 1

Видовий склад та вага виловленої риби в р. Суха Оржиця в околицях с. Сербинівка Гребінківського району

№ з/п	Вид	Піймано (штук)	Середня вага, кг (lim)	Вік (років)
1	Щука (<i>Esox lucius</i> L.)	10	2,0 (0,3-4,9)	1-4
2	Лящ (<i>Abramis brama</i> L.)	7	0,95 (0,5-1,5)	2-3

3	Окунь (<i>Perca fluviatilis</i> L.)	15	0,44 (0,2-0,8)	1-2,5
4	Карась сріблястий (<i>Carassius gibelio</i> L.)	37	0,26 (0,09-0,5)	3-4
5	Карась звичайний (<i>Carassius carassius</i> L.)*	50	0,32 (0,1-1,2)	3-5
6	Лин (<i>Tinca tinca</i> L.)	9	1,28 (0,5-2,9)	2-3
7	Плітка (<i>Rutilus rutilus</i> L.)	15	0,24 (0,1-0,5)	2
8	Краснопірка (<i>Scardinius erythrophthalmus</i> L.)	8	0,27 (0,15-0,37)	2-3
9	Сом звичайний (<i>Silurus glanis</i> L.)	4	3,16 (0,55-4,9)	2-3
10	В'юн (<i>Misgurnus fossilis</i> L.)	16	0,16 (0,07-0,28)	?

* – після обстеження відпускали у водойму, оскільки вид занесений до Червоної Книги України.

Як видно з таблиці у відловах, у кількісному відношенні, домінували: карасі, відповідно – звичайний (29,2 %) та сріблястий (21,6 %), в'юн (9,4 %), по 8,8 % – плітка та окунь, значно менше було щуки (5,8 %), лина (5,3 %), краснопірки (4,7 %), ляща (4,1 %) та сома звичайного – 2,3 %. Переважання у відловах карасів та в'юна (разом 60,2 %) може свідчити про заболоченість водойми у результаті сукцесійних процесів під дією евтрофікації.

За результатами досліджень повидове співвідношення маси риби від загального улову становило: щука – 20,06 кг (22,0 %), карась звичайний – 15,8 (17,3 %), сом звичайний – 12,65 (13,9 %), лин – 11,54 (12,6 %), карась сріблястий – 9,57 кг (10,5 %), у інших видів цей показник був значно нижчим – 6,65 (7,3 %) – у ляща, 6,63 (7,2 %) – окуня, 3,64 (4,0 %) – плітки, 2,56 (2,8 %) – в'юна та 2,15 (2,4 %) – у краснопірки.

Крім виявлених нами видів у результаті проведених досліджень, за даними місцевих рибалок, у річці також зустрічаються: судак звичайний (*Sander lucioperca* L.), білізна звичайна (*Aspius aspius* L.), товстолобик строкатий (*Hypophthalmichthys nobilis* Rich.), йорж звичайний (*Gymnocephalus cernua* L.), чехоня (*Pelecus cultratus* L.), плоскирка, або густера (*Blicca bjoerkna* L.), в'язь (*Leuciscus idus* L.) та підуст звичайний (*Chondrostoma nasus* L.) .

Таким чином, у р. Суха Оржиця в околицях с. Сербинівка мешкає 18 видів риб, які представлені 5 родинami: Коропові (*Cyprinidae*), Сомові (*Siluridae*), Щукові (*Esocidae*), Окуневі (*Percidae*) та В'юнові (*Cobitidae*), що є достатнім потенціалом водойми щодо забезпечення любителів-рибалок у добуванні водних живих ресурсів не забороненими знаряддями лову, у відповідності до норм, визначених «Правилами любительського та спортивного рибальства».